

anyagból készített kiállítás is bizonyítja. Az iskola vezetője támogatja munkájukat. Legfőbb gondjuk a gyűjtött anyag elhelyezése. Munkájukkal sok segítséget adnak a népi dalkincset gyűjtő kutatóknak.

Az esztergomi Dobó Gimnázium szakkörvezetője, Bánhidly László először vett részt megbeszélésünkön. A szakkör szervezeten nem régen dolgozik, de az érdeklődő gyerekekkel már évek óta jó kapcsolatot tartanak a múzeumok. Előadásokra járnak, letelejelentő, megfigyelő hálózatot létesítenek, igekeznek városukat és az országot mindjobban megfigyelni.

Az ugyancsak esztergomi Balassa Bálint Iskola szakköre három éve alakult újjá. Vezetője Varsányi Péterné. Fő céljuk városuk megismerése. Szoros kapcsolatot építettek ki a levéltárral és a múzeummal. Részt vesznek a gyűjtőmunkában, kis beszámolókat készítenek.

A két tarjányi szakkör munkája kiegészíti egymást. Az egyik vezetője Szegedi Jánosné, főként tárgyi anyagot gyűjt, amelyet a község jóvoltából külön „honismereti ház”-ban mutatnak be. Munkájukat az egész falu figyelemmel kíséri és segíti. A tárgyi gyűjtés mellett folytatják a hiedelmek, a gyógynövények, a bányász hagyományok gyűjtését is. A másik szakkör – vezetője Klinger Lőrincné – inkább nemzetiségi jellegű. „A bölcsőtől a sírig” témában összeállított gazdag, szépen feldolgozott anyagukkal már többször adtak sikeres műsort. Megelevenítik a betlehemes játékokat, foglalkoznak a német település fejlődés-történetével. Munkájukkal segítik a múzeumi német néprajzi gyűjtést is.

A két tatabányai szakkör vezetője dr. Gerzanicz Magdolna. Az egyik a Dózsa Iskolában, a másik az Uttörőházban alakult. A gyerekek olyan lelkesek, hogy mindkét helyre járnak. Iskolatörténettel, dalos, játékos hagyományok gyűjtésével foglalkoznak. Nagyon értelmes gyerekek, akik már önállóan is képesek a gyűjtőmunkára. Támogatni kell őket, jó a felszerelésük.

Ideális körülmények között dolgozik évek óta a Földi Józsefné vezette szakkör Oroszlányban. Közvetlen környékük, értékeik feltérképezésén kívül feladatuk a megye és az ország megismerése. Rendszeresen járnak könyvtárba, múzeumba, gyűjtött anyagukat eljuttatják más iskolákhoz is. Vetélkedőket, kiállításokat rendeznek. Munkájukat városuk nagyra értékeli.

Egészen új a Győry Árpádné által vezetett környei szakkör. Létrejöttében nagy szerepe volt az évek óta Környén rendezett tábornak. Felhívta a figyelmet a község honismereti értékeire és a folyamatos munka szükségességére. Sok tárgyat gyűjtöttek, megismerték a megye emlékházait, múzeumait.

A komáromi szakkörök két vezetője vett részt a szemlén. Az egyik legrégebben működő szakkör vezetője a Jókai Gimnáziumban Hetesy Lídia. Szakkörével rendszeresen készül a soprani diáknapokra. Pályázataik között a népi hagyomány, a hely- és ipartörténeti téma, az életmódkutatás egyaránt szerepel. A szakköri munka iránt nagy az érdeklődés, inkább az a gond, hogy nagy a szakköri létszám. Halász Károly a Klapka György Általános Iskola szakkörvezetője, valaha Hetesy Lídia szakkörében dolgozott. A szakkörnek az iskolában vannak hagyományai. Foglalkoznak a város környékének iparágával, a város történetével, gondoloznak az aradi vértanúk emlékművét, részt vesznek a múzeumbaráti kör előadásain.

A kötetlen beszélgetés során szóba került a gyerekek szereplési lehetőségeinek szükségessége. Fájjalják, hogy a kulturális seregszemléken nem férnek bele a kategóriákba. Tapolczainé Sárai Szabó Éva felhívta a figyelmet az irodalmi emlékhelyek topográfiai felmérésénél a szakkörök szerepére, az irodalmi hagyományok gyűjtésének fontosságára. A munka elindításához a megyei könyvtár segítséget is tud nyújtani.

A szakkörvezetők hangsúlyozták a szemlék folytatásának szükségességét. Jónak tartják, hogy mindig máshol rendezzük meg, így a megyét és egymás munkáját is jobban megismerhetik. Egyetértettek a szakbizottság azon javaslatával, hogy az 1983-as jubileumi (X) szemlést Tatán rendezzük meg ünnepélyes körülmények között, színes műsorral és remélhetőleg még szélesebb körben.

Dr. B. Szatmári Sarolta

Huszadik évében a jászjákóhalmi honismereti szakkör

A jászjákóhalmi Horváth Péter Honismereti Szakkör utoljára 1980 elején hallatott magáról a Honismeret hasábjain. Most, mikor 20. évfordulónkra készülünk, beszámolunk az elmúlt néhány év eseményeiről.

A szakkör taglétszáma jelenleg 33 fő – kevesebb, mint az utóbbi időszakban, ugyanis az általános iskolások részére egy új szakkört alakítottunk, 11 fővel. Az 50 körüli taglétszámmal nehéz volt dolgozni, ezért úgy döntöttünk, hogy a fiatalok csak az általános iskola után kapcsolódnak be a felnőtt szakkörbe. Így lehetőség van arra is, hogy az iskolások nagyobb számban foglalkozhassanak helytörténettel, és aki továbbra is érdeklődik, és a községben marad, az automatikusan a felnőtt szakkör tagja lesz. Az ifjúsági

szakkör Fazekas Dávidnak, a szinte már legendás alakká nőtt helyi betyárnak a nevét viseli, akinek a múlt homályába vesző, misztikus elemekkel átszőtt alakját kutatja elsősorban. Természetesen a két szakkör szoros kapcsolatban áll egymással: egy jelentősebb ismeretterjesztő, vetítéses előadáson közösen vesznek részt, és együtt indulnak az országjáró kirándulásokra is.

Mindkét szakkör tartja a kapcsolatot a Jászság hasonló csoportjaival, a jászkiséri felnőtt-, és ifjúsági szakkörrel, a jászági, jászszentandrásai ifjúsági szakkörökkel. Évente egyszer kétnapos kiránduláson ismerkednek tagjaik a távolabbi tájak látnivalóival, jártak már a Nyugat-Dunántúlon, a Dél-Dunamentén, a Zempléni-hegység vidékén, egynapos utakon pedig bejárták a környék falumúzeumait, látnivalóit. Továbbra is rendszeresen hívunk meg ismertebb előadókat, Jászság-kutatókat, ilyen esetben a szakköri foglalkozásokat kibővítve tartjuk, lehetőséget adva a kívülről érdeklődőknek is a részvételre.

Helytörténeti kiállításunkat – amely 1980 óta pecsételő helye a Tájak–Korok–Múzeumok mozgalomnak – 15 éves fennállása alatt 12 ezren tekintették meg. Az állandó kiállítás mellett időszakos kiállításokat is rendezünk, mint 1982. őszén a Jászberény környékének lepkéit bemutató érdekes természeti bemutatót. A szakkör tagjai közül is tizenegyen szereztek már meg a TKM aranyjelvényét, néhányan 3–4 alkalommal is. A csoport a 2. arany fokozatot bizonyító oklevél birtokosa.

Nagy elismerése volt gyűjteményünknek, hogy az 1981. évben Szolnokon megrendezett IX. Országos Honismereti Akadémia résztvevői közösen megtekintették jászsági kirándulásuk során. A szakkör legtevékenyebb tagjai jutalomkirándulásra vettek részt Salgótarján környékén és Szentléleken.

A megyei pályázatokon is sikerrel szerepeltünk. Közös munkánkkal – a jászjókóhalmi közmondásokkal – II. díjat nyertünk, szakkörvezetőnk pedig saját pályázatával hozta el a néprajzi kategória II. díját. Váradi Zoltán több évtizedes honismereti tevékenységéért megkapta a Jászjókóhalma Községért kitüntetését, Társadalmi Munkáért kitüntetésben részesült Lékó József és ifjúsági tagjaink közül: Szabó Béla és Simon Imre tanuló.

Anyagunk egyre nő, s a közeljövőben szükségessé válik jelenlegi helyiségeink bővítése vagy a gyűjtemény áthelyezése. Szakkörünk a „Horváth Péter-nap” második alkalommal történő megrendezésével készül a 20. évfordulóra, amelyre 1983. novemberében kerül majd sor.

Fodor István

A badacsonytomaji helytörténeti gyűjtemény és létrehozója

A 75 éves Nagy Miklós badacsonytomaji nyugdíjas tanár régi vágya teljesül, tető alá kerül tizenhat évi szorgos gyűjtőmunkájának az eredménye. Mire e sorok napvilágot látnak, átadják rendeltetésének a helyi tanács és egyéb szervek áldozatvállalásával létesített helytörténeti és néprajzi gyűjtőházat. Azt hiszem, ennél szebb születésnap ajándékot soha nem kívánhatott volna magának Badacsonytomaj lelkes, fáradhatatlan kutatója, régi tárgyak, használatból kikopott eszközök, írásos emlékek gyűjtője.

A badacsonytomaji helytörténeti és néprajzi gyűjtemény megvalósulását jelképesnek is tekinthetjük, mert Nagy Miklós nemcsak az iskolai tanórákon, de iskolán kívüli életében is szüntelen nagyobb emberi közösségek boldogulását szolgálta. Tanítványaival gondosan gyűjtötte a környék halászati, szőlőművelési, kőbányászati, történeti emlékeit. Gyűjtésük eredménye többször jutott mostoha sorsra. Biztonságos tárolóhelyiségek hiányában széthordták a pusztulásból kimentett becses emlékeket. De ez sem szegte kedvét, mindig volt ereje az újrakezdeshez, a foghijással vált gyűjtemény pótlására. Több évtizede együtt él, együtt lélegzik a badacsonyi tájjal, amelynél szebbet sehol nem látott, ámbar járt kies tájakon, egyebek között a Niagara-vizesésnél is.

Milyen forrásból táplálkozik kiapadhatatlan lel-

(Borbás János felvétele)